

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 10.6.2016
COM(2016) 383 final

2016/0180 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

**om den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande och om
upphävande av Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008
om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande**

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

I dagens och morgondagens värld behöver människor bättre och bredare kompetens för att kunna arbeta och kommunicera, för att få tillgång till information, produkter och tjänster och för att kunna delta i samhället och vara aktiva medborgare.

Det är mycket viktigt att vi förstår och kan värdera den kompetens som finns för att kunna hjälpa människor att skaffa och uppdatera kompetens under hela livet, när de förflyttar sig mellan i olika typer och olika nivåer av utbildning, mellan utbildning och arbete och mellan länder. På så sätt uppnås en bättre matchning mellan kompetensutbudet och arbetsmarknadens behov.

Kvalifikationer visar vad människor kan, förstår och har kapacitet att göra. De kan uttryckas på olika sätt, till exempel i utbildnings- och examensbevis. Tydlighet kring vad en person faktiskt lärt sig (läranderesultatet) för att få en viss kvalifikation är avgörande för att arbetstagare och arbetsgivare rätt ska kunna värdera kvalifikationer ekonomiskt, socialt och akademiskt.

Olikheterna mellan EU:s olika utbildningssystem gör det svårt att bedöma vad en person med kvalifikationer från ett annat land kan, förstår och har kapacitet att göra i en lärande- eller arbetssituation. Bristande förståelse hindrar människor från att lita på kvalifikationer från en annan medlemsstat, både kvalitets- och innehållsmässigt. Detta gäller även kvalifikationer som förvärvats utanför det formella systemet och genom internationella organisationer. Otillräckligt förtroende för sådana kvalifikationer begränsar möjligheterna till yrkesutveckling, rekrytering, karriär och fortbildning för arbetstagare och studerande som har den här typen av kvalifikationer, och hindrar arbetstagare och studerande i EU från att flytta både inom och över gränserna.

För att hantera dessa skillnader behöver vi ett system för att jämföra nationella kvalifikationssystem, så att vi lätt kan förstå och jämföra det läranderesultat som ligger bakom en viss kvalifikation.

Den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (nedan kallad *den europeiska referensramen*)¹ inrättades 2008 genom en rekommendation från Europaparlamentet och rådet. Syftet var att göra EU-invånarnas kvalifikationer tydligare och lättare att jämföra och överföra.

Genom rekommendationen infördes en gemensam referensram med åtta europeiska allmänna lärandenivåer som fungerar som "översättningsverktyg" mellan olika nationella kvalifikationssystem. För varje nivå definieras kunskaper, kompetens och färdigheter på ett relativt abstrakt sätt. Alla typer och nivåer av kvalifikationer omfattas: kvalifikationer från formell utbildning på alla nivåer men även kvalifikationer från den privata sektorn och internationella (bransch)kvalifikationer. Nivå 1 motsvarar den lägsta och nivå 8 den högsta kompetensnivån. I princip alla sätt att lära, även icke-formellt och informellt lärande, kan leda till läranderesultat som motsvarar de åtta olika nivåerna.

---

¹ EUT C 111, 6.5.2008, s. 1.

Jämförelsen av nationella kvalifikationer med den europeiska referensramens åtta nivåer görs genom en så kallad hänvisningsprocess. Kvalifikationerna inkluderas först i en nationell referensram för kvalifikationer (där de nationella kvalifikationerna och deras olika nivåer klassificeras). Därefter jämförs dessa nivåer genom översättningsverktyget med övriga EU.

I rekommendationen från 2008 uppmanades medlemsstaterna att

- (1) senast år 2010 koppla sina nationella kvalifikationssystem till den europeiska referensramen,
- (2) senast år 2012 ange nivå enligt den europeiska referensramen på nya utbildnings- och examensbevis och/eller tillägg till utbildnings- och examensbevis.

Rekommendationen från 2008 håller nu på att genomföras fullt ut. Sammanlagt 39 länder deltar för närvarande i den europeiska referensramen, vilket visar engagemanget för det övergripande målet om tydliga och jämförbara kvalifikationer i Europa. I början av 2016 hade tjugotvå medlemsstater och fem tredjeländer avslutat den hänvisningsprocess varigenom de nationella kvalifikationsnivåerna kopplas till den europeiska referensramen. Tre medlemsstater hade lagt fram en första rapport om hänvisningsprocessen, men rapporterna behandlades fortfarande av den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer. Övriga tre medlemsstater avsåg att genomföra hänvisningsprocessen under 2016. Alla länder med undantag för Italien har kopplat sina kvalifikationsnivåer till den europeiska referensramen via den nationella kvalifikationsreferensramen. I början av 2016 angav sammanlagt femton länder kvalifikationsnivåer enligt den europeiska referensramen på sina utbildnings- och examensbevis. En snabb ökning väntas fram till slutet av 2016.

Den europeiska referensramen har drivit på utarbetandet av nationella referensramar för kvalifikationer som även innefattar en övergång mot en inriktning på läranderesultat i stället för kvalifikationer baserade på faktorer som kurslängd eller lektionstid. Sedan dess har det systematiska införandet av beskrivningar av läranderesultat för alla nivåer och typer av kvalifikationer varit avgörande för moderniseringen av utbildningspolitiken och utbildningen, och skapat öppnat möjligheter för mer flexibla utbildningsvägar.

Även om 2008 års rekommendation har genomförts väl, har målen om tydliga, jämförbara och överförbara kvalifikationer inte uppnåtts helt. Detta beror huvudsakligen på begränsningar i själva rekommendationen. Rekommendationen bör därför ses över så att följande problem kan åtgärdas:

Alla länder har inte kopplat hela sitt kvalifikationssystem till den europeiska referensramen, trots att den är övergripande

Några länder har koncentrerat sig på att endast koppla yrkesutbildningskvalifikationer till referensramen, medan andra länder inte har inkluderat det allmänna utbildningssystemet. Bilden är än mer splittrad när det gäller privata, icke-formella och internationella kvalifikationer, som i vissa länder ingår i den nationella referensramen för kvalifikationer, men inte i andra. Den nuvarande rekommendationen ger inga möjligheter att garantera att alla typer av kvalifikationer (även från den privata sektorn) ingår i de nationella referensramarna. Dessutom förändras kvalifikationssystem och referensramar med tiden, men rekommendationen innehåller ingen uppmaning till medlemsstaterna om att hålla hänvisningarna från den nationella till den europeiska referensramen för kvalifikationer uppdaterad.

Stora variationer mellan länderna i hur kvalifikationer beskrivs

Det finns inget gemensamt europeiskt format för beskrivningar av kvalifikationer och läranderesultat, vilket försvårar jämförelser. Vidare är det ofta svårt att hitta information om vad en kvalifikation innebär, eftersom uppgifterna inte systematiskt läggs in i databaser och register eller delas på europeisk nivå. Kommissionen och medlemsstaterna har på teknisk nivå kommit överens om att ett minimum av uppgifter ska lämnas. Dessa utgörs inte bara av uppgifter om läranderesultat utan också uppgifter om kvalitetssäkring och eventuella meriter.

Betydelsen av kompetens ska begränsas till självständighet och ansvar

I bilaga II till 2008 års rekommendation om den europeiska referensramen för kvalifikationer där deskriptorer² för läranderesultat anges, används ordet *kompetens* i den tredje kolumnen i en betydelse som begränsas till självständighet och ansvar. Detta stämmer inte överens med den övergripande definition av kompetens som oftast används i EU:s utbildningspolitik och som anges i bilaga I i 2008 års rekommendation: ”*visad förmåga att använda kunskaper, färdigheter samt personliga, sociala och metodologiska färdigheter i arbets- eller studiesituationer samt i yrkesrelaterad och personlig utveckling*”.

Förtroendet för kvalitet och nivå när det gäller de kvalifikationer som kopplas till den europeiska referensramen

Förtroende är nödvändigt för att göra det lättare för arbetstagare och studerande att flytta inom och över geografiska gränser, och inom och mellan branscher. De nuvarande gemensamma principerna för kvalitetssäkring handlar dock om kvalitetssäkring i allmänhet, inte om kvalitetssäkring av de kvalifikationer som omfattas av den europeiska referensramen. Dessutom rör principerna för kvalitetssäkring i referensramen (bilaga III till 2008 års rekommendation) bara yrkesutbildning och högre utbildning, trots att rekommendationen är övergripande. Således tillämpas principerna inte på kvalifikationer

- från allmän utbildning,
- validerat icke-formellt och informellt lärande i den privata sektorn,
- internationella kvalifikationer (branschvisa eller inte).

Detta är ett hinder för förtroendet mellan medlemsstaterna över hela kvalifikationsutbudet.

Inga gemensamma system för att föra över meriter och samla kvalifikationer kopplade till den europeiska referensramen

Även om den europeiska referensramen syftar till att främja flexibla utbildningsvägar och är inriktad på läranderesultat oberoende av var kvalifikationen förvärvats (t.ex. inom en del av den formella utbildningen eller genom validering av icke-formellt och informellt lärande) finns det inga gemensamma system för att föra över meriter och samla kvalifikationer kopplade till den europeiska referensramen. Det gör det svårare att flytta från en lärandemiljö till en annan, både inom och mellan medlemsstaterna. Sådana övergångar är emellertid mycket viktiga för de personer som går igenom flera övergångar under sin utbildning eller yrkeskarriär.

Allt fler internationella (bransch)kvalifikationer på grundval av standarder som utarbetats av internationella företag och branschorganisationer

Produkters och tjänsters värdekedjor blir allt mer internationaliserade, varför ett växande antal internationella (bransch)kvalifikationer och branscbaserade utbildningar och certifieringar har tagits fram på grundval av standarder utarbetade av internationella företag eller

---

² I den europeiska referensramen uttrycks kompetens som ansvar och självständighet.

branschorganisationer, t.ex. referensramen *e-competence framework* eller liknande system för bankanställda och svetsare.

Enligt den nuvarande rekommendationen ska internationella branschorganisationer kunna koppla sina kvalifikationssystem till en gemensam europeisk referenspunkt och på så sätt klargöra förhållandet mellan internationella branschrelaterade kvalifikationer och nationella kvalifikationssystem. Rekommendationen innehåller dock inga uttryckliga anvisningar om hur en sådan direkt koppling till den europeiska referensramen skulle kunna göras. Eftersom det inte finns något gemensamt förfarande har några medlemsstater inkluderat vissa internationella (bransch)kvalifikationer i sina nationella referensramar för kvalifikationer. Detta får till följd att en och samma kvalifikation skulle behöva gå igenom alla olika nationella förfaranden, vilket innebär en stor risk för att en och samma kvalifikation i de olika länderna kopplas till olika nivåer i den europeiska referensramen. Vidare medför det en stor administrativ belastning för de internationella (bransch)organisationerna, då de även skulle behöva följa alla nationella förfaranden och uppfylla nationella kvalitetssäkringskrav.

Gemensamma utbildningsramar på grundval av nivåerna i den europeiska referensramen

Enligt direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer (2005/36/EG) ska gemensamma utbildningsramar för yrken som regleras på nationell nivå fastställas av kommissionen i delegerade akter i form av minimikrav på läranderesultat baserade på nivåerna i den europeiska referensramen. Kvalifikationer som uppfyller kraven enligt den gemensamma utbildningsramen kommer automatiskt att erkännas i hela EU. Denna bestämmelse är ny och inga gemensamma utbildningsramar har fastställts ännu. Direktivet anger inte hur de gemensamma utbildningsramarna ska kopplas till de olika nivåerna i den europeiska referensramen.

Kopplingen mellan den europeiska referensramen och nationella referensramar för kvalifikationer i tredjeländer

Den europeiska referensramen har varit en inspirationskälla när man tagit fram nationella och övergripande referensramar för kvalifikationer utanför EU. Flera tredjeländer har visat sig intresserade av att koppla eller anpassa sina system till den europeiska referensramen, så att de egna kvalifikationerna kan jämföras med EU:s. Trots att allt fler studerande och arbetstagare flyttar till och från EU, innehåller rekommendationen ingen bestämmelse om formell samordning med referensramar i tredjeländer. I praktiken hindrar detta en formell jämförelse mellan kvalifikationer från tredjeländer med kvalifikationer förvärvade i EU.

De bristande möjligheterna att jämföra EU-kvalifikationer med kvalifikationer från tredjeländer minskar förtroendet för utländska kvalifikationer och gör det svårt att få dem erkända. Detta missgynnar migranter med utländska kvalifikationer (även flyktingar) gentemot infödda vid rekrytering och hindrar deras möjligheter till yrkesutveckling och karriär. Det drabbar personer som kommer till EU med kvalifikationer från tredjeländer lika mycket som personer med EU-kvalifikationer som åker till ett tredjeland. På en mer formell nivå innehåller associeringsavtalen mellan EU och tredjeländer som Marocko, Ukraina, Georgien och Moldavien bestämmelser om samarbete om kopplingen till den europeiska referensramen. Emellertid har inga styrmedel införts för att se till att bestämmelserna genomförs.

Förvaltningen av den europeiska referensramen

Till följd av antagandet av rekommendationen 2008 inrättade kommissionen en informell expertgrupp för den europeiska referensramen (nedan kallad *den rådgivande gruppen*) som skulle sörja för enhetlighet och öppenhet när kvalifikationssystem kopplas till den europeiska referensramen. I rekommendationen från 2008 uppmanades medlemsstaterna att inrätta

nationella samordningspunkter för den europeiska referensramen för att stödja och samordna en tydlig koppling mellan de nationella kvalifikationssystemen med den europeiska referensramen.

Den rådgivande gruppen har varit en effektiv plattform för informationsutbyte och kontakter mellan länderna, och har underlättat hänvisningsprocessen genom att införa hänvisningskriterier. Emellertid har bristande samordning mellan EU:s styrstrukturer för kompetens- och kvalifikationsåtgärder generellt hindrat ökad effektivitet och samverkan mellan den europeiska referensramen och andra liknande system på EU-nivå och nationell nivå (t.ex. Europass och Esco).

Förslagets syfte

Det här förslaget bygger vidare på det som har åstadkommit genom 2008 års rekommendation. Det ger en kontinuitet åt de processer som enskilda länder inlett för att koppla nationella referensramar för kvalifikationer och deras nivåer till den europeiska referensramen. Kärnan i processen är nämligen denna koppling mellan de nationella referensramarna och deras nivåer och den europeiska referensramen, och den kvarstår. Avsikten med förslaget är att ytterligare utveckla den europeiska referensramen, så att den blir mer effektiv och gör det lättare för arbetsgivare, arbetstagare och studerande att förstå nationella och internationella kvalifikationer samt kvalifikationer från tredjeländer. Initiativet bör således bidra till att tillgänglig kompetens och kvalifikationer utnyttjas bättre vilket gynnar individen, arbetsmarknaden och ekonomin.

Avsikten med förslaget är följande:

- Den nuvarande processen för att koppla nationella kvalifikationssystem och nivåer till den europeiska referensramen ska förbättras.
- Människors kvalifikationer ska bli tydligare och lättare att jämföra och förstå.
- De olika länderna ska genomföra den europeiska referensramen på ett mer enhetligt sätt.
- Spridningen av den europeiska referensramen och informationen om den ska förbättras.
- Flexibla utbildningsvägar och smidiga övergångar inom och mellan olika utbildningssystem och mellan utbildning och arbete ska stödjas.
- I ett senare skede ska kvalifikationer från tredjeländer göras tydligare, lättare att förstå och lättare att jämföra med EU-kvalifikationer.
- Den europeiska referensramen ska styras mer effektivt på EU-nivå och nationell nivå.

Initiativet ingår inte i programmet om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit).

• Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

Förslaget är ett av initiativen inom den nya kompetensagendan för Europa och kompletterar andra åtgärder som föreslås i det sammanhanget:

- Rådets rekommendation som uppmanar medlemsstaterna att införa en kompetensgaranti³. Kompetensgarantin kommer att erbjudas vuxna som lämnat den formella utbildningen utan avslutad gymnasieutbildning eller motsvarande (nivå 4 i den europeiska referensramen). Garantin kommer att ge dem möjlighet att förbättra sin kompetens och uppnå en miniminivå för läs- och skrivkunskaper samt matematisk och digital kompetens och/eller en bredare kompetens, som leder till en kvalifikation på nivå 4 i den europeiska referensramen.

Förslaget är även förenligt med EU:s andra strategier och initiativ för utbildning och sysselsättning:

- Europaparlamentets och rådets beslut om en enhetlig gemenskapsram för tydlighet i kvalifikationer och meriter som handlar om att göra det lättare för människor att presentera sina färdigheter och kvalifikationer⁴.
- De nya prioriteringar för det europeiska utbildningssamarbetet fram till 2020 som fastställts i den gemensamma rapporten Utbildning 2020 som antogs 2015⁵. I rapporten rekommenderar man en vidareutveckling av den europeiska referensramen för förbättrad öppenhet och jämförbarhet beträffande kvalifikationer.
- Rådets rekommendation av den 20 december 2012 om validering av icke-formellt och informellt lärande⁶, där medlemsstaterna uppmanas att inrätta arrangemang för icke-formellt och informellt lärande som kopplats till de nationella referensramarna för kvalifikationer. Arrangemangen ska vara förenliga med den europeiska referensramen och införda senast 2018. Enligt rekommendationen ska enskilda kunna få kvalifikationer helt eller delvis på grundval av validerade läranderesultat som uppnåtts utanför de formella utbildningssystemen.
- Den flerspråkiga europeiska klassificeringen för färdigheter/kompetenser, kvalifikationer och yrken (Esco). Samma format för elektroniskt offentliggörande av uppgifter om kvalifikationer (se bilaga VI till förslaget) kommer att användas för Esco och den europeiska referensramen.
- De europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom Europeiska området för högre utbildning⁷, som utarbetats inom det europeiska området för högre utbildning, och Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 18 juni 2009 om inrättande av en europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (Eqavet)⁸.
- Det oberoende europeiska registret för kvalitetssäkring av högre utbildning⁹, som utarbetats inom det europeiska området för högre utbildning och som är ett register över de kvalitetssäkringsorgan som väsentligen uppfyller kraven enligt standarderna.
- Det europeiska systemet för överföring av studiemeriter (ESCTS)¹⁰ som har utarbetats inom det europeiska området för högre utbildning och det europeiska

³ Förslag till en rekommendation om inrättande av en kompetensgaranti (COM(2016) 382).

⁴ EUT L 390, 31.12.2004, s. 6.

⁵ EUT C 417, 15.12.2015, s. 25.

⁶ EUT C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁷ http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.

⁸ EUT C 155, 8.7.2009, s. 1.

⁹ <https://www.eqar.eu/>.

¹⁰ http://ec.europa.eu/education/library/publications/2015/ects-users-guide_en.pdf.

systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (Ecvet) som inrättades genom Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 18 juni 2009¹¹.

- Bolognaprocessen för högre utbildning: 38 av 48 europeiska länder i det europeiska området för högre utbildning deltar i den europeiska referensramen. Förslaget är förenligt med referensramen för kvalifikationer för det europeiska området för högre utbildning. Framför allt stämmer deskriptorerna för nivåerna 5–8 i den europeiska referensramen för kvalifikationer överens med Dublin-deskriptorerna för de tre nivåerna i referensramen för kvalifikationer för det europeiska området för högre utbildning, inbegripet korta utbildningar inom eller kopplade till den första nivån. För närvarande inför de flesta av länderna hänvisningar till den europeiska referensramen samtidigt med certifieringen för referensramen för kvalifikationer för det europeiska området för högre utbildning.
- Konventionen om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen (Lissabonkonventionen) och rekommendationen om användning av referensramar för erkännande av utländska kvalifikationer, där den europeiska referensramen uttryckligen nämns som ett verktyg för erkännande av studiemeriter.
- Strategier och initiativ för sysselsättning, till exempel Euresförordningen och rådets rekommendationer om ungdomsgarantin och långtidsarbetslösheten.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer¹², ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013¹³. Enligt direktivet får kommissionen inrätta gemensamma utbildningsramar där man fastställer gemensamma minimikrav på läranderesultat för utövandet av ett visst yrke. De gemensamma utbildningsramarna ska bygga på nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget stöder kommissionens prioritering om att stimulera tillväxt och sysselsättning genom att underlätta ett bättre tillvaratagande av mänskligt kapital och därigenom bidra till tillväxt och sysselsättning. Det syftar till att undanröja hinder för rörligheten och underlättar och stöder på så sätt målet om fri rörlighet för arbetstagare.

En bättre förståelse av kvalifikationer från tredjeländer stöder den europeiska migrationsagendan. Det växande antalet migranter till och från EU ökar behovet av en bättre förståelse för kvalifikationer som förvärvats utanför EU och av att underlätta migranternas integrering på EU:s arbetsmarknader, vilket också framhålls i EU:s handlingsplan för integrering av tredjelandsmedborgare¹⁴. Förslaget är förenligt med EU:s politik för erkännande av yrkeskvalifikationer.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslaget grundas på artiklarna 165 och 166 i fördraget.

¹¹ EUT C 155, 8.7.2009, s. 1.

¹² EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

¹³ EUT L 354, 28.12.2013, s. 132.

¹⁴ COM(2016)377 av den 7.6.2016 om en handlingsplan för integrering av tredjelandsmedborgare.

I artikel 165 föreskrivs följande: ”*Unionen ska bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser.*” Målen för unionens insatser ska enligt artikel 165.2 vara att

- verka för akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,
- utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,

I artikel 166 föreskrivs följande: ”*Unionen ska genomföra en yrkesutbildningspolitik som ska understödja och komplettera medlemsstaternas insatser.*” I artikel 166.3 föreskrivs följande: ”*Unionen och medlemsstaterna ska främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.*”

Det här förslaget ger en kontinuitet åt de processer som inletts i enlighet med 2008 års rekommendation som grundades på samma artiklar. Den europeiska referensramen innehåller mål för allmän och akademisk utbildning samt för yrkesutbildning på alla nivåer. Den europeiska referensramen är nödvändig för att göra det lättare för arbetstagare och studerande att flytta inom och över geografiska gränser, och inom och mellan branscher. Den främjar samarbetet mellan medlemsstaterna och stöder och kompletterar deras insatser.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Om inte kompetens och kvalifikationer är tydliga och lätta att förstå och värdera, försvåras arbetstagarnas och de studerandes geografiska och yrkesmässiga rörlighet vilket påverkar hela EU. Det är en viktig orsak till underutnyttjandet av tillgänglig kompetens hos både EU-medborgare och tredjelandsmedborgare, särskilt om dessa har utländska kvalifikationer, och därigenom en viktig orsak till mismatchning.

De befintliga verktygen på europeisk nivå har klara begränsningar och utan ytterligare politiska åtgärder kommer situationen inte att förändras. Eftersom människor rör sig över gränserna behövs det åtgärder på EU-nivå som gör kvalifikationer tydligare och lättare att förstå. Detta kan inte uppnås genom insatser på nationell nivå. Samtidigt måste medlemsstaternas ansvar för utbildningens innehåll och utbildningssystemens organisation respekteras. Initiativet inkräktar inte på medlemsstaternas ansvar för utbildningens innehåll och utbildningssystemens utformning.

- **Proportionalitetsprincipen**

De åtgärder som föreslås enligt rekommendationen är proportionella i förhållande till målen. Förslaget till rådets rekommendation grundas på artiklarna 165 och 166 i EUF-fördraget och ger en kontinuitet åt de processer som inletts av enskilda länder för att i enlighet med 2008 års rekommendation koppla de nationella referensramarna för kvalifikationer och deras nivåer till den europeiska referensramen. Det uppfyller medlemsstaternas behov av differentiering beroende på olika ekonomiska och sociala situationer, och är inte mer långtgående än nödvändigt. Man kommer att använda befintliga rapporteringssystem, vilket minimerar den administrativa belastningen.

- **Val av instrument**

Valet av instrument – en rådsrekommendation – har gjorts i enlighet med artiklarna 165 och 166 i fördraget. Den nuvarande europeiska referensramen, som ska upphävas och ersättas med den reviderade rådsrekommendationen, bygger på Europaparlamentets och rådets

rekommendation. Erfarenheterna visar att Europaparlamentets och rådets rekommendation har varit effektiv och genomförts väl av medlemsstaterna.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

• Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning

Två oberoende utvärderingar av rekommendationen om den europeiska referensramen har gjorts, en på uppdrag av Europaparlamentet¹⁵ och en på uppdrag av kommissionen¹⁶. De viktigaste resultaten och rekommendationerna från utvärderingarna togs upp i kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet:

- Öppna och samstämmiga hänvisningar till den europeiska referensramen bör förbättras, med beaktande av kvalifikationssystemens skiftande natur.
- Den roll som nationella och europeiska referensramar för kvalifikationer baserade på läranderesultat spelar och deras effekter bör stärkas.
- Ett förtydligande av deskriptorn för kompetens kan underlätta en mer enhetlig hänvisningsprocess.
- Informationen om den europeiska referensramen bör förbättras för att i högre grad nå ut till studerande, arbetstagare och andra berörda.
- Kopplingen mellan referensramar för kvalifikationer och europeisk kvalitetssäkring bör stärkas.
- Den europeiska referensramens roll i förhållande till internationella kvalifikationer och kvalifikationer från tredjeländer bör klargöras.

• Samråd med berörda parter

Många parter har rådfrågats¹⁷. Samrådet har bestått av följande:

- Möten.
- Synpunkter på ett diskussionsunderlag om problem och möjliga lösningar vid översynen av den europeiska referensramen.
- En del av det allmänna diskussionsunderlaget för den nya kompetensagendan.

Svaren som kom in under samrådet visar ett starkt stöd för den europeiska referensramen som ett sätt att tydliggöra kvalifikationer. De berörda parterna framhöll vikten de pågående processerna för referensramar för kvalifikationer som har samlat aktörer från olika utbildningssektorer samt sysselsättnings- och ungdomsområdet.

¹⁵

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/cult/dv/esstudieurqualifframewimplem/esstudieurqualifframewimplem.pdf.

¹⁶

<http://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/DG%20EAC%20-%20Evaluation%20EQF%20-%20Final%20Report%20-%20Final%20Version.pdf>.

¹⁷

Särskilda samråd om den europeiska referensramen hölls med den rådgivande gruppen den 19 januari 2016 och med arbetsmarknadens parter på EU-nivå den 20 januari 2016. För mer information om utgången av dessa samråd, se kommissionens arbetsdokument om den nya kompetensagendan för Europa (SWD(2016) 195).

Vid samrådet uttrycktes ett starkt stöd för en översyn av rekommendationen. I det här sammanhanget underströk de berörda parterna behovet av en mer enhetlig hänvisning mellan de olika länderna. De berörda parterna gav även sitt stöd till

- ett gemensamt format för läranderesultat som respekterar de olika nationella metoderna,
- gemensamma principer om kvalitetssäkring när det gäller alla typer och nivåer av kvalifikationer som kopplas till den europeiska referensramen,
- gemensamma principer för meritssystem som kopplas till den europeiska referensramen,
- behovet av att uppdatera rekommendationen till aktuella förhållanden och att vid översynen göra rekommendationen tydligare.

Vidare ansåg de berörda parterna att rekommendationen måste bli tydligare när det gäller internationella (bransch)kvalifikationer. De framhöll att kraven på kvalitetssäkring och läranderesultat för nationella kvalifikationer bör även gälla internationella (bransch)kvalifikationer.

Man framhöll att den europeiska referensramen framför allt bör vara inriktad på att skapa tydlighet i EU (förbättra jämförbarheten och genomförandet) och att möjligheterna att jämföra EU-kvalifikationer med tredjelandskvalifikationer inte bör prioriteras i nuläget.

Dessa synpunkter bekräftar i stor utsträckning resultaten av kommissionens offentliga samråd om ett europeiskt område för färdigheter och kvalifikationer 2014¹⁸.

Förslaget avspeglar de synpunkter som kommit in från de berörda parterna. Kommissionen anser dock att det är nödvändigt att skapa internationella kopplingar mellan nationella och regionala referensramar och den europeiska referensramen med tanke på migrationsagendan och behovet av att underlätta migranternas integration på EU:s arbetsmarknader samt EU:s bredare utrikespolitik.

• **Konsekvensbedömning**

Förslaget har utarbetats i form av en rådsrekommendation om översyn av ett befintligt verktyg och ger medlemsstaterna flexibilitet när det gäller genomförandet på nationell nivå. Därför har ingen konsekvensbedömning gjorts. Förslaget bygger på omfattande empiriska belägg om hur den europeiska referensramen har genomförts på EU-nivå och på nationell nivå. Beläggen visar också vad som är känt om kostnaderna och fördelarna med genomförandet av den nuvarande rekommendationen om den europeiska referensramen. Alla belägg finns med i kommissionens arbetsdokument som bifogas den nya kompetensagendan för Europa och den särskilda bilagan om den europeiska referensramen¹⁹.

Följande tre alternativ, som även kan kombineras, har övervägts:

Alternativ 1: Jämförelser av kvalifikationer underlättas genom mer noggrann hänvisning. Detta innebär att den nuvarande rekommendationens tillämpningsområde inte utvidgas.

---

¹⁸ http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/consultations/documents/skills-results_en.pdf.

¹⁹ Commission Staff working Document *Analytical underpinning for a New Skills Agenda for Europe* (SWD(2016) 195).

- Hänvisningarna förbättras och görs på ett mer enhetligt sätt: Den europeiska referensramen stärks genom att medlemsstaterna och kommissionen uppmanas att se till att hänvisningarna görs på ett enhetligt sätt, både på system- och på kvalifikationsnivå, med tydligt fastställda hänvisningskriterier. Då blir det tydligt att hänvisningsprocessen inte är en engångsföreteelse med en viss tidsfrist (för närvarande 2010), utan en kontinuerlig process där medlemsstaterna måste se till att de offentliggjorda uppgifterna om hänvisningarna hålls aktuella och motsvarar utvecklingen i landet.
- ”Kompetens” som används som rubrik i den tredje kolumnen i bilaga II till 2008 års rekommendation där deskriptorerna för den europeiska referensramen beskrivs, bör bytas ut mot ”Ansvar/självständighet”, eftersom ”kompetens” används i flera betydelser i 2008 års rekommendation. Detta kommer att främja inriktningen på läranderesultat i enlighet med den europeiska referensramen för kvalifikationer.
- Öka spridningen av den europeiska referensramen och förbättra informationen: Medlemsstaterna ska offentliggöra resultaten av hänvisningsprocessen och uppgifter om kvalifikationer på nationell och europeisk nivå. De grundläggande uppgifter som ska offentliggöras om varje kvalifikation kommer att samlas enligt ett gemensamt format. En visuell symbol tas fram för att visa nivåerna i den europeiska referensramen på utbildnings- och examensbevis.
- I rekommendationen fastställs gemensamma principer för kvalitetssäkring av de kvalifikationer som ska kopplas till den europeiska referensramen. Under denna process kommer medlemsstaternas ansvar för åtgärder för kvalitetssäkring av nationella kvalifikationer²⁰ att respekteras fullt ut i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
- Principer för meritssystem kopplade till den europeiska referensramen fastställs för att skapa bättre kopplingar mellan meritssystem och kvalifikationer. Detta gör det lättare att överföra läranderesultat från kvalifikationer (eller kvalifikationskomponenter) mellan olika läromiljöer, inbegripet läranderesultat från icke-formellt och informellt lärande.

En översyn av den nuvarande rekommendationen görs på grundval av artiklarna 165 och 166 i EUF-fördraget.

Alternativ 2: Hänvisningskriterier fastställs och ett system för att koppla referensramar för internationella kvalifikationer och internationella (bransch)kvalifikationer till den europeiska referensramen: Genom detta klargörs bestämmelsen om internationella branschkvalifikationer i den nuvarande rekommendationen. Här ingår även åtgärderna under alternativ 1.

Det här alternativet innebär att kriterier fastställs, i samarbete med medlemsstaterna, för hänvisning av internationella (bransch)kvalifikationer och att man inför en gemensam process för att koppla internationella (bransch)kvalifikationer till de olika nivåerna i den europeiska referensramen²¹.

²⁰ Principerna är helt förenliga med de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom Europeiska området för högre utbildning och med den europeiska kvalitetssäkringen av yrkesutbildning (Eqavet). Principerna för kvalitetssäkring av den allmänna utbildningen på EU-nivå omfattas av den pågående diskussionen inom ramen för Utbildning 2020.

²¹ Detta påverkar inte nationella förfaranden för att föra in kvalifikationer i nationella referensramar för kvalifikationer.

En översyn av den nuvarande rekommendationen görs på grundval av artiklarna 165 och 166 i EUF-fördraget.

Alternativ 3: Möjligheterna att jämföra EU-kvalifikationer med kvalifikationer från tredjeländer förbättras. Detta innebär att den nuvarande rekommendationens tillämpningsområde utvidgas. Här ingår även åtgärderna under alternativ 1.

Det här alternativet innebär att system för jämförelse av EU-kvalifikationer och kvalifikationer från tredjeländer införs, vilket görs på följande sätt:

- Strukturerade dialoger med de av EU:s grannländer som har ingått ett associeringsavtal med EU, vilket eventuellt leder till att deras nationella referensramar för kvalifikationer kopplas till den europeiska referensramen.
- En sammankoppling av den europeiska referensramen med färdiga nationella referensramar för kvalifikationer, inklusive jämförelser mellan nivåer.
- En sammankoppling av den europeiska referensramen med färdiga regionala referensramar för kvalifikationer, inklusive jämförelser mellan nivåer.
- EU-stöd (t.ex. i form av utvecklingsbistånd) till länder som utarbetar nationella referensramar för kvalifikationer.

En översyn av den nuvarande rekommendationen görs på grundval av artiklarna 165 och 166 i EUF-fördraget.

En analys och jämförelse av alternativen, på grundval av tillgängliga uppgifter, finns i kommissionens arbetsdokument²².

4. BUDGETKONSEKVENSER

Befintliga resurser för Erasmus+-programmet används för genomförandet av denna rekommendation.

Den föreslagna rådsrekommendationen kräver inte ytterligare EU-budget eller personal vid kommissionen.

5. ÖVRIGA INSLAG

• Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget

Förslaget om en reviderad rekommendation om den europeiska referensramen upphäver och ersätter rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande.

Följande delar i 2008 års rekommendation behålls i den reviderade rekommendationen:

- Medlemsstaterna rekommenderas att använda den europeiska referensramen som ett hänvisningsverktyg för att jämföra kvalifikationsnivåerna i de olika nationella kvalifikationssystemen.

---

²² (SWD(2016) 195).

- Medlemsstaterna rekommenderas att koppla kvalifikationssystemen och kvalifikationsnivåerna till den europeiska referensramen på ett tydligt sätt med hjälp av en metod som bygger på läranderesultat.
- Medlemsstaterna bör säkerställa att alla nya utbildningsbevis, examensbevis och tillägg till dessa som de behöriga myndigheterna utfärdar innehåller en tydlig hänvisning till den relevanta nivån i den europeiska referensramen, så att enskilda och arbetsgivare kan se fördelarna med tydligare kvalifikationer.

Följande delar har ändrats eller är nya i jämförelse med 2008 års rekommendation:

- Medlemsstaterna rekommenderas att regelbundet uppdatera hänvisningarna. På så sätt kommer jämförelserna mellan nationella kvalifikationsnivåer och nivåerna i den europeiska referensramen att hållas aktuella och stämma överens med de nationella kvalifikationssystemen.
- Medlemsstaterna rekommenderas att tillämpa hänvisningsmetoder som säkerställer att den europeiska referensramen genomförs enhetligt i de olika medlemsstaterna.
- ”Kompetens” i deskriptorerna för den europeiska referensramen (bilaga II) byts ut mot ”ansvar och självständighet”, vilket stämmer bättre med motsvarande deskriptorer för läranderesultat.
- Hänvisningskriterier för nationella referensramar för kvalifikationer som utarbetats av den rådgivande gruppen har förts in i rekommendationen som bilaga III.
- I rekommendationen föreslås en reviderad bilaga om principer för kvalitetssäkring som ska tillämpas på den europeiska referensramen (bilaga IV). Dessa principer respekterar, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, fullt ut medlemsstaternas ansvar för nationella kvalitetssäkringsåtgärder för nationella kvalifikationer. De gemensamma principerna är förenliga med de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom Europeiska området för högre utbildning och med den europeiska kvalitetssäkringen av yrkesutbildning (Eqavet). Principerna för kvalitetssäkring på europeisk nivå av den allmänna utbildningen omfattas av den pågående diskussionen inom ramen för Utbildning 2020.
- En bilaga förs in om principerna för meritssystem som kopplas till den europeiska referensramen (bilaga V).
- I förslaget uppmanas medlemsstaterna att offentliggöra resultaten från hänvisningsprocessen när den avslutats. Vidare bör medlemsstaterna se till att uppgifter om kvalifikationer och motsvarande läranderesultat finns tillgängliga och offentliggörs. För detta ändamål föreslår kommissionen att ett gemensamt format för att beskriva kvalifikationer anges i bilaga VI.
- I förslaget uppmanas kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna och berörda parter undersöka om ett europeiskt register kan tas fram, utanför området högre utbildning, för organ som utövar tillsyn över kvalitetssäkringssystemen. Ett sådant register kommer att likna det europeiska register för kvalitetssäkring av högre utbildning som nämns ovan.
- I förslaget uppmanas kommissionen att ta fram en visuell symbol som representerar den europeiska referensramen, så att informationen ska nå ut bättre till studerande, arbetstagare och andra berörda.
- Den reviderade rekommendationen ger förutsättningarna för kopplingen mellan nationella och regionala referensramar för kvalifikationer i tredjeländer och den

europiska referensramen, även om detta inte är högprioriterat vid genomförandet. En sådan koppling bör vara förenlig med internationella överenskommelser.

- Kommissionen avser att inrätta en expertgrupp som ska tillhandahålla den plattform som krävs för samarbetet mellan kommissionen, medlemsstaterna och övriga berörda parter vid genomförandet och övervakningen av denna rekommendation. Detta inbegriper de uppgifter som den rådgivande gruppen har utfört sedan 2008.
- I förslaget uppmanas medlemsstaterna att öka samordningen av det nationella genomförandet av den europeiska referensramen.
- I rekommendationen nämns inte internationella branschorganisationer som använder den europeiska referensramens nivåer och principer längre uttryckligen.

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande och om upphävande av Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 165 och 166,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

av följande skäl:

- (1) Kvalifikationer används för en rad olika ändamål. De visar arbetsgivarna i princip vad innehavaren vet och kan göra, dvs. det som brukar kallas läranderesultat. De kan vara en förutsättning för tillträde till vissa reglerade yrken. De hjälper utbildningsmyndigheter och utbildningsanordnare att avgöra vad en person har lärt sig och på vilken nivå. De är även viktiga för den enskilde som ett uttryck för personliga framsteg. Kvalifikationer spelar således en viktig roll när det gäller att öka anställbarheten samt underlätta rörligheten och tillträdet till vidareutbildning.
- (2) Kvalifikationer är det formella resultatet av en bedömnings- och valideringsprocess som utförts av ett behörigt organ och tar vanligen formen av erkända handlingar, till exempel utbildnings- och examensbevis. De visar att en person har uppnått läranderesultat enligt angivna standarder. Läranderesultaten kan ha uppnåtts på många olika sätt inom formell, icke-formell och informell utbildning. Uppgifterna om läranderesultaten bör vara lättillgängliga och tydliga.
- (3) Genom Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande²³ (nedan kallad *rekommendationen från 2008*) skapades en gemensam referensram med åtta nivåer av kvalifikationer som baseras på läranderesultat och motsvarar olika kompetensnivåer. Referensramen fungerar som ett verktyg för översättning mellan olika kvalifikationssystem och deras olika nivåer. Syftet med den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (nedan kallad *den europeiska referensramen*) var att göra EU-invånarnas kvalifikationer tydligare och lättare att jämföra och överföra.
- (4) De bredare målen för rekommendationen är att bidra till att modernisera utbildningssystemen och att öka arbetstagares och studerandes anställbarhet, rörlighet och sociala integration. Vidare syftar den till förbättra kopplingen mellan formellt, icke-formellt och informellt lärande, något som även innebär validering av läranderesultat som uppnåtts genom arbetslivserfarenhet.

²³

EUT C 111, 6.5.2008, s. 1.

- (5) Medlemsstaterna har utarbetat nationella referensramar för kvalifikationer på grundval av läranderesultat och kopplat dessa till den europeiska referensramen genom en hänvisningsprocess. Deskriptorerna för nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer och läranderesultaten har bidragit till att kvalifikationer blivit tydligare och lättare att jämföra på systemnivå. Vidare har de bidragit till att man inom utbildningen allmänt gått över till ett synsätt inriktat på läranderesultat.
- (6) Människors kvalifikationer är tydligare och lättare att jämföra om de presenteras i handlingar som innehåller en hänvisning till rätt nivå i den europeiska referensramen och en beskrivning av de uppnådda läranderesultaten.
- (7) Ett brett urval av aktörer bör delta i genomförandet av den europeiska referensramen på unionsnivå och nationell nivå så att ett brett stöd förankras. Viktiga aktörer är (formella eller icke-formella) utbildningsanordnare, kvalifikationsmyndigheter, arbetsgivare, fackliga organisationer, branschorganisationer, handels- och hantverksskammare, organisationer som arbetar med erkännande av studie- och yrkeskvalifikationer, arbetsförmedlingar och organ som ansvarar för migranternas integrering.
- (8) I sin rapport till Europaparlamentet och rådet av den 19 december 2013 om utvärdering av den europeiska referensramen för kvalifikationer²⁴ drog kommissionen slutsatsen att den europeiska referensramen allmänt godtagits som en referens för utarbetandet av referensramar för kvalifikationer, genomförandet av ett nytt synsätt baserat på läranderesultat och ökad öppenhet i fråga om såväl kunskaper och färdigheter som erkännandet av dessa. I rapporten framhålls att unionen bör göra det möjligt för studerande och arbetstagare att göra sina färdigheter mer synliga, oavsett var de har förvärvat dem.
- (9) Öppenhet och erkännande av färdigheter och kompetenser är en av de nya prioriteringar inom den strategiska ramen för det europeiska utbildningssamarbetet fram till 2020 (rapporten Utbildning 2020 som antogs 2015)²⁵. I rapporten framhåller man att den europeiska referensramen bör vidareutvecklas för förbättrad öppenhet och jämförbarhet beträffande kvalifikationer. Befintliga system för tydliga kvalifikationer bör också underlätta förståelsen av utländska kvalifikationer i EU, och vice versa, till fördel för nyanlända migranter.
- (10) Den europeiska referensramen och de därtill kopplade nationella referensramarna för kvalifikationer kan, tack vare ett större förtroende för kvalifikationer som är lättare att förstå och jämföra, utgöra ett underlag för befintlig praxis för erkännanden. På så sätt underlättas erkännanden av kvalifikationer som krävs för studier eller arbete.
- (11) Nationella referensramar och system för kvalifikationer förändras med tiden och därför bör hänvisningarna till den europeiska referensramen för kvalifikationer uppdateras regelbundet.
- (12) Förtroendet för kvalitet och nivå när det gäller de kvalifikationer som kopplats till den europeiska referensramen är mycket viktigt, om vi vill göra det lättare för arbetstagare och studerande att flytta inom och över geografiska gränser, och inom och mellan branscher. Rekommendationen från 2008 innehåller gemensamma principer för kvalitetssäkring i den högre utbildningen och yrkesutbildningen. Dessa principer bör även fullt ut respekteras, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, medlemsstaternas

---

²⁴ COM(2013) 897 final.

²⁵ EUT C 417, 15.12.2015, s. 25.

ansvar för kvalitetssäkringsåtgärder för nationella kvalifikationer. De europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom Europeiska området för högre utbildning²⁶ och den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning²⁷ utgör ett underlag för sådana gemensamma principer²⁸.

- (13) Meritsystem hjälper personer som genomgår utbildning att gå vidare genom att underlätta för dem att röra sig mellan olika nivåer och typer av utbildning och över landsgränserna. De gör det lättare att utforma, leverera och bedöma läranderesultat för kvalifikationer eller kvalifikationskomponenter. Genom dem kan de studerande kombinera olika läranderesultat från olika utbildningsmiljöer, även digitalt, icke-formellt och informellt lärande.
- (14) De flesta befintliga meritsystem, både nationella och europeiska, fungerar i formella sammanhang, till exempel inom den högre utbildningen och yrkesutbildningen. På europeisk nivå har det europeiska systemet för överföring av studiemeriter utvecklats för den högre utbildningen²⁹ inom det europeiska området för högre utbildning. För yrkesutbildningen har det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen³⁰ införts genom en rekommendation från Europaparlamentet och rådet. Det finns ett växande behov av öppenhet mellan olika utbildningssystem och av mer flexibla utbildningsvägar. Därmed ökar behovet av nära samverkan mellan kvalifikationsreferensramar och meritsystem och av bättre samarbete mellan olika meritsystem.
- (15) Trots att alla enligt EU:s regelverk om laglig migration och asyl ska behandlas lika när det gäller erkännande av kvalifikationer (och även när det gäller stödåtgärder för personer som beviljats internationellt skydd³¹), fortsätter tredjelandsmedborgare med eftergymnasial utbildning att vara överrepresenterade bland överkvalificerade och undersysselsatta. Samarbete mellan unionen och tredjeländer när det gäller tydliga kvalifikationer kan gynna migranternas integrering på arbetsmarknaderna i unionen. Det växande antalet migranter till och från unionen ökar behovet av en bättre förståelse för kvalifikationer som förvärvats utanför EU. Allt fler länder strävar efter en närmare koppling mellan den egna och den europeiska referensramen för kvalifikationer.
- (16) Enligt artikel 49a i Europaparlamentets och rådets reviderade direktiv 2005/36/EG³² kan gemensamma utbildningsramar införas för reglerade yrken genom att kommissionen antar en delegerad akt med minimikrav på läranderesultat. De gemensamma utbildningsramarna ska bygga på nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer. När kommissionen utarbetar delegerade akter bör den se till att befintlig expertis om genomförandet av den europeiska referensramen används. Hänvisningar till nivåerna i den europeiska referensramen bör inte påverka

---

²⁶ http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.

²⁷ EUT C 155, 8.7.2009, s. 1.

²⁸ Principerna för kvalitetssäkring på EU-nivå av den allmänna utbildningen omfattas av den pågående diskussionen inom ramen för Utbildning 2020.

²⁹ http://ec.europa.eu/education/library/publications/2015/ects-users-guide_en.pdf.

³⁰ EUT C 155, 8.7.2009, s. 1.

³¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet

³² Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22).

tillträdet till arbetsmarknaden i de fall där yrkeskvalifikationer erkänns i enlighet med det reviderade direktivet 2005/36/EG.

- (17) Referensramen för kvalifikationer i Europeiska området för högre utbildning³³ innehåller deskriptorer för första, andra och tredje nivån i den högre utbildningen. Varje nivådeskriptor innehåller en uppgift om det resultat och kompetens som förknippas med de kvalifikationer som ges i slutet av nivån i fråga. Den europeiska referensramen är förenlig med det europeiska området för högre utbildning och dess nivådeskriptorer. Nivåerna 5–8 i den europeiska referensramen motsvarar den första (inbegripet korta utbildningar inom eller kopplade till den första nivån), andra respektive tredje nivån i referensramen för kvalifikationer för det europeiska området för högre utbildning, enligt specifikationen i bilaga II.
- (18) Europaparlamentets och rådets beslut 2004/2241/EG om en enhetlig gemenskapsram för tydlighet i kvalifikationer och meriter (Europass) handlar om att göra det lättare för människor att presentera sina färdigheter och kvalifikationer³⁴.
- (19) Den flerspråkiga europeiska klassificeringen för färdigheter/kompetenser, kvalifikationer och yrken (Esco) underlättar för en bättre koppling mellan utbildning och arbete. Uppgifterna om kvalifikationer som kopplas till den europeiska referensramen kommer att avspeglas i Esco.
- (20) Information om den hänvisningsprocess varigenom kvalifikationsreferensramar kopplas till den europeiska referensramen bör vara lättillgänglig för allmänheten och även spridas i samband med Europass. Med användning av gemensamma datastrukturer, format och kontrollmetoder för beskrivning av kvalifikationer kan detta mål uppnås lättare. Det kommer även att göra det lättare att förstå och använda offentliggjorda uppgifter om kvalifikationer.
- (21) Handlingar som utbildnings- och examensbevis om nya kvalifikationer som kopplats till den europeiska referensramen bör innehålla en visuell symbol för motsvarande nivå i den europeiska referensramen, så att den europeiska referensramen görs synligare och lättare når ut till användarna.
- (22) Den europeiska referensramen bör genomföras på ett sätt som på nationell nivå och unionsnivå är förenligt med, kompletterar och samverkar med nationella referensramar för kvalifikationer och nuvarande och framtida verktyg för tydlighet kring och erkännande av kompetens och kvalifikationer, bland annat verktyg för kvalitetssäkring, överföring och samling av meriter samt verktyg som utvecklats inom det europeiska området för högre utbildning.
- (23) Genom denna rekommendation stärks den europeiska referensramen som gemensam referensram med åtta nivåer baserade på läranderesultat för att fungera som ett verktyg för översättning mellan olika referensramar och system för kvalifikationer och deras olika nivåer.
- (24) Kommissionen avser att skapa en plattform för samarbete mellan kommissionen, medlemsstaterna och övriga berörda parter vid genomförandet och övervakningen av denna rekommendation. Detta inbegriper de uppgifter som den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer har utfört sedan 2008.

³³

<http://www.ehea.info/Uploads/qualification/QF-EHEA-May2005.pdf>.

³⁴

EUT L 390, 31.12.2004, s. 6.

- (25) Medlemsstaterna bör se till att de uppgifter som sedan 2008 utförs av de nationella samordningspunkterna för den europeiska referensramen för kvalifikationer samordnas.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT GÖRA FÖLJANDE:

- (1) Använda den europeiska referensramen som ett verktyg för att jämföra alla typer och nivåer av kvalifikationer i unionen.
- (2) Koppla de nationella systemen och referensramarna för kvalifikationer till den europeiska referensramen, särskilt genom att enligt kriterierna i bilaga III skapa hänvisningar mellan de egna kvalifikationsnivåerna och de nivåer i den europeiska referensramen som fastställs i bilaga II.
- (3) Uppdatera hänvisningarna mellan nivåerna i de nationella referensramarna och de nivåer i den europeiska referensramen som fastställs i bilaga II, enligt kriterierna i bilaga III.
- (4) Säkerställa att alla kvalifikationer som kopplats till den europeiska referensramen motsvarar de gemensamma principer för kvalitetssäkring som fastställs i bilaga IV, utan att detta påverkar de nationella kvalitetssäkringsprinciper som tillämpas på nationella kvalifikationer.
- (5) Säkerställa att meritssystemen för nationella referensramar och referenssystem för kvalifikationer motsvarar de gemensamma principer för meritssystem som fastställs i bilaga V, utan att detta påverkar nationella beslut om användning av meritssystem.
- (6) Sörja för att alla nya utbildningsbevis, examensbevis och kvalifikationstillägg som utfärdas av behöriga myndigheter innehåller en tydlig hänvisning till rätt nivå i den europeiska referensramen.
- (7) Offentliggöra resultaten av hänvisningsprocessen på nationell nivå och unionsnivå, och se till att uppgifter om kvalifikationer och motsvarande läranderesultat finns tillgängliga och offentliggörs i det gemensamma format som anges i bilaga VI.
- (8) Uppmuntra arbetsmarknadens parter, offentliga arbetsförmedlingar, utbildningsanordnare och offentliga myndigheter att använda den europeiska referensramen för att underlätta jämförelser av kvalifikationer och tydliggöra motsvarande läranderesultat.
- (9) Öka samordningen av det nationella genomförandet av denna rekommendation, med beaktande av nationella organs erfarenheter av att stödja kompetensutveckling.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS KOMMISSIONEN ATT I SAMARBETE MED MEDLEMSSTATERNA OCH BERÖRDA PARTER GÖRA FÖLJANDE:

- (10) Underlätta ett enhetligt genomförande av den europeiska referensramen i alla medlemsstater genom att utarbeta metoder för att jämställa nationella kvalifikationer.
- (11) Utarbeta metoder för användning och tillämpning av läranderesultat för kvalifikationer.
- (12) Undersöka om ett europeiskt register kan tas fram, utanför området högre utbildning, för organ som tillser systemen för kvalitetssäkring av kvalifikationer.
- (13) Utarbeta ett standardformat för beskrivning av läranderesultat som ska användas för jämförelser.

- (14) Utarbeta ett standardiserat sätt för att kommunicera om den europeiska referensramen, särskilt för att visa nivån enligt den europeiska referensramen på nya utbildningsbevis, examensbevis och kvalifikationstillägg.
- (15) Stödja ett successivt utarbetande och införande av kriterier och förfaranden för jämförelser av nationella och regionala kvalifikationsreferensramar i tredjeländer med den europeiska referensramen.
- (16) Inleda inbördes granskning och utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna.
- (17) Säkerställa att den europeiska referensramen utvecklas i full överensstämmelse med det europeiska samarbete som förs inom Utbildning 2020.
- (18) Säkerställa att befintliga resurser för Erasmus+-programmet används för genomförandet av denna rekommendation.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS KOMMISSIONEN ATT GÖRA FÖLJANDE:

- (19) I berörda utbildnings- och sysselsättningspolitiska sammanhang rapportera om framstegen efter det att denna rekommendation har antagits, när så är lämpligt.
- (20) I samarbete med medlemsstaterna och efter att ha rådfrågat de berörda parterna bedöma och utvärdera de insatser som vidtagits till följd av denna rekommendation och rapportera till rådet senast 2022 om erfarenheterna och konsekvenserna för framtiden, vilket om nödvändigt kan innebära en översyn och revidering av denna rekommendation.

Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande ska upphävas.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande